

Research Centre Provimi combineert voer met techniek

'ONDEREIND BIGGEN ERBIJ TREKKEN'

Het van oorsprong Nederlandse Provimi (1927) heeft vestigingen over de hele wereld. Het bedrijf is groot geworden in speciaalvoerders voor jonge dieren en premixen voor rundvee, varkens en pluimvee. Het grootste onderzoekscentrum staat in Velddriël. De redactie liet zich er bijpraten over het onderzoek in de varkensvoeding.

Het onderzoekscentrum van Provimi moet worden gezien als een wetenschappelijk instituut. Peter Wijtten, manager van het Research Centre, legt hier zijn laatste hand aan een promotieonderzoek. In juni hoopt hij te promoveren. Zijn collega Pieter Wolleswinkel, dierenarts, slaat de brug tussen het wetenschappelijke onderzoek binnen Provimi en de klanten, op de eerste plaats de diervoerindustrie, maar ook primaire ondernemers. Beiden volgen de ontwikkelingen in de wereld op het gebied van de varkenshouderij nauwlettend. "Nederland

doet het goed in de varkenshouderij. Er zit hier veel kennis en de prestaties zijn op wereldschaal gezien ver bovengemiddeld", stelt Wolleswinkel. Ondanks de mooie resultaten, blijven er de nodige uitdagingen op voergebied, en dus voor de wetenschappers van Provimi.

Biggen in het kraamhok

De toenemende aantallen biggen per worp leiden er geregeld toe dat de zeug onvoldoende melk kan leveren om haar kroost te voeden. De kraamstallen op het Research Centre zijn uitgerust met een nippel voor het bijvoeren van melk aan de biggen. Het systeem is gemakkelijk te monteren in iedere kraamafdeling. Uiteraard worden hier melkproducten in verschillende samenstellingen getest. Het zogenoemde rescuedeck, dat al door veel varkenshouders is aangeschaft, biedt uitkomst voor biggen die kans lopen te verhongeren. Provimi haalde het rescuedeck vanuit Amerika naar Nederland.

Rondom het spenen

Volgens Wolleswinkel gaat het niet goed met de groei van de biggen: "Wij zien in Nederland dat de biggengroei (tot 10 weken leeftijd) de laatste jaren afneemt." Hij denkt dat de grote tomen daar een reden van zijn; het gemiddelde geboortegewicht ligt lager. "Wij moeten ervoor waken dat onze afnemers niet gaan klagen over de tragere groei van de dieren in vergelijking met bijvoorbeeld Deense biggen. Dit betekent dat we ervoor moeten zorgen dat de groei erin blijft. En dat de speendip minimaal is."

Wijtten deed veel onderzoek naar de

Rescuedeck

Het zogenoemde rescuedeck werd uit Canada gehaald.
Foto: Provimi

Biggenstal

Deze stal biedt veel mogelijkheden om voeders te testen.
Foto: Provimi

speendip. "De darm is het belangrijkste orgaan als het om voeding gaat. Als de voeropname na spenen daalt, raakt de darm aan de binnenkant beschadigd. Als er stress bij komt, kan de darm zelfs gaan lekken. Met name kleine componenten gaan er dan gewoon doorheen en bij veel stress ook de grotere, zoals toxinen van E. coli-bacteriën." Als je maar heel weinig voer in de biggen krijgt, wat kun je dan het best geven? "Aanvankelijk dachten we dat het eiwitten zouden zijn, aangezien de darmen die het hardst nodig hebben voor herstel. Dat blijkt niet zo te zijn; als je er weinig in krijgt, zorg dan dat ze in ieder geval glucose-energie binnenkrijgen", stelt Wijtten. Ook is onderzoek gedaan naar de hoeveelheid voer die een big minimaal binnen moet krijgen op de eerste dag na spenen, om een E. coli-infectie te kunnen afweren. "Dit blijkt slechts 20 gram te zijn", zegt Wijtten. "Varkenshouders denken al gauw dat elke big dit 'beetje' toch wel binnen krijgt. Toch blijkt dit niet het geval te zijn." Als die enkele big ziek wordt, zal die al gauw het hele hok besmetten.

Uit Wagenings onderzoek blijkt dat je biggen aan het vreten krijgt door ze hetzelfde brokje te geven als de zeug: zelfde vorm, zelfde kleur, zelfde geur. Biggen vertrouwen het voer veel sneller als zij de zeug ervan zien eten. "Ditzelfde resultaat vonden wij ook in ons onderzoek bij gebruik van specifieke essentiële oliën", zegt Wolleswinkel. Door een hogere voeropname in de kraamstal, worden betere resultaten behaald bij en na spenen. "De basis van de speendip ligt in de voeropname", stelt Wolleswinkel. "Het gaat erom dat alle biggen dooreten na spenen. En biggen die al flink groeien in de kraamstal, zijn lang niet

altijd de beste groeiers na het spenen." Het onderzoek van Provimi is er vooral op gericht om de trage vreters (de achterblijvers) erbij te trekken.

Het ondereind erbij trekken

De grote uitdaging van het onderzoeksteam is om de achterblijvers aan het vreten te krijgen. Die vormen namelijk een groot risico voor het bedrijf. Zij worden eerder ziek en besmetten andere dieren. En deze kleintjes kunnen niet met de groep mee naar het vleesvarkensbedrijf – de vleesvarkenshouder wil geen achterblijvers hebben. Het gevolg is dat er een restje op het vermeerderingsbedrijf blijft zitten. "All-in-all-out zou een aanmerkelijke verbetering geven van de resultaten", denkt Wolleswinkel. Nederland kent maar een beperkt aantal bedrijven waar echt honderd procent all-in-all-out per afdeling wordt toegepast. Het ei van Columbus is nog niet gevonden. En het antwoord op de vraag hoe het ondereind te laten dooreten, wordt in het licht van de antibioticumdiscussie steeds belangrijker. Wolleswinkel: "Zoals het er nu naar uitziet is het een optimalisatie van vele factoren. We kunnen een behoorlijke slag maken met additieven, zoals organische zuren en essentiële oliën, maar er moet meer gebeuren."

Vleesvarkens: 1.000 gram groei?

Wolleswinkel heeft weinig met dit soort getallen. Het gaat om de groei gecombineerd met de uniformiteit van het koppel. Er wordt nog te veel naar de prijs per 100 kg voer gekeken. Prijs per kilo groei zou een beter kengetal zijn. Dat er te weinig zicht is op de groei van vleesvarkens is een feit. "Wij weten hoe zwaar de biggen

worden opgelegd en zien pas veel later de groeieresultaten terug op de slachterijbon. Op het tussenliggende groeitraject is weinig zicht." De Q-scan moet hierin verandering brengen. Met speciale camera's in de stal wordt de groei van de vleesvarkens dagelijks gemeten en gevolgd. "De groei van de dieren en de uniformiteit van het koppel worden bepaald. Dan zie je bijvoorbeeld of de dieren doorgroeien of dat er dipjes zijn op bepaalde leeftijden. In Spanje zijn we op een aantal bedrijven bezig met proeven met de Q-scan. In Nederland is het systeem nog niet beschikbaar", vertelt Wolleswinkel. Na het meten komt de vervolgstap: stel dat je weet dat er altijd een dipje is op 4 à 5 weken, dan is het de vraag hoe je dat dipje aanpakt. Provimi hoopt met de uitkomsten van de proeven de voercurves nauwkeuriger te maken. Een tweede doel van dit onderzoek is vleesvarkenshouders een interessante techniek te bieden om nauwkeuriger en gemakkelijker te kunnen voeren.

Nederland in de wereld

Volgens Wolleswinkel doet Nederland het in de wereld niet slecht. Nederland loopt voorop in technische productieresultaten en op het gebied van vermindering van het antibioticumverbruik speelt ons land een leidende rol. Wat andere landen wel beter doen dan Nederland, dat is de integratie van de verschillende schakels. In de Verenigde Staten wordt sterker gedacht: 'van zaadje tot karbonaadje'; in de kraamstal wordt al rekening gehouden met de resultaten aan het einde van de mesterijfase. "Met denken in ketens zouden wij in Nederland nog een stuk winst kunnen pakken", denkt Wolleswinkel. <

Onderzoekslocatie De Viersprong

In Velddriël staat de grootste onderzoekslocatie van Provimi.

Foto: Provimi